

Budgetprocedure for budgetåret 2026

Samt budgetoverslagsårene 2027 – 2029.

LÆSØ KOMMUNE

1. Indledning	2
2. Langsigtet Økonomisk politik.....	5
3. Politiske temamøder og budgetseminar	8
Fælles temadrøftelser:	8
Politikker og kontrakter	8
Fagudvalgenes rolle	8
Budgetseminarer og lignende	9
4. Tidsplan	10
5. Forudsætninger i basisbudget.....	14
6. Pris og Lønregulering 2026-2029.....	15
7. Budgetforberedelsesfasen	15
8. Budgetforhandlingsfasen.	16
9. Høring og inddragelse.....	17
10. Opfølgnings- og informationsfasen	18
11. Evaluering	18

1. Indledning

Generelt

Der er i forbindelse med planlægningen af Læsø Kommunes budget 2026 og overslagsårene 2027-2029 udarbejdet retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2026-2029 med udgangspunkt i drøftelser om processen i økonomiudvalget og i kommunalbestyrelsen samt i seneste års proces og erfaringerne herfra.

Læsø Kommune oplever en positiv udvikling på flere områder. Med den positive udvikling må det forventes, at der også i de kommende år vil være et behov for investeringer, der understøtter udviklingen. Det er derfor vigtigt, at der i den økonomiske politik, bliver fastlagt et bruttoanlægsniveau, der understøtter udviklingen og behovet for anlægsinvesteringer.

Der forventes ikke vækst i den offentlige økonomi i den kommende budgetperiode. De årlige forhandlinger med regeringen om kommunernes økonomi og finansiering forventes derfor ikke at medføre bedre eller større økonomiske rammer under ét, snarere tværtimod.

Udfaldet af økonomiforhandlingerne vedrørende Budget 2026 forventes kun at bidrage med "nye penge" i meget begrænset omfang. Regeringen har tidligere tilkendegivet, at kommunerne under ét skal have dækket udgifter som følge af den demografisk udvikling. Da bloktilskuddet fordeles efter en fast nøgle til alle kommuner, formodes Læsø Kommunes andel af demografi-kompensationen ikke at dække de konkrete merudgifter relateret til den stadig større andel af ældre i kommunen.

Læsø Kommune har i det seneste budget haft mulighed for at optage lån som følge af lånedispensationer og videreførsler af tidligere års lånebevillinger. Der forventes kun i meget begrænset omfang, udover til havne og færgefinansiering, at være muligt at kunne optage lån i den kommende budgetperiode.

Der opleves fra mange sider en forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner.

I Læsø Kommunes senest vedtagne budget er der også i de kommende år indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktion, uden at der forinden er lavet analyser og udarbejdet forslag til tiltag, som skal udmønte dette.

Processen for budgetlægningen 2026 holder helt generelt fast ved den tidligere økonomiske kurs, som ligger inden for rammerne af den økonomiske politik, der er vedtaget i Kommunalbestyrelsen.

Læsø Kommune har inden for den hidtidige anlægsramme stort set kun haft mulighed for at prioritere de nødvendige investeringer, som følge af befolkningsudviklingen og deraf følgende infrastruktur, samt de mest nødvendige vedligeholdelses- og renoveringsopgaver, herunder de allerede igangsatte projekter. Nye større projekter vil alt andet lige kræve ny finansiering eller prioritering inden for allerede besluttede projekter.

I regnskabet for 2024 forventes der indstillet ikke udførte anlægsprojekter på ca. 5. mio. kr. overført til 2025. Det samlede korrigerede anlægsbudget for 2025 vil derfor andrage ca. 9 mio. kr. hvilket for Læsø Kommunes vedkommende er af en væsentlig størrelse. Dette vil helt sikkert påvirke resultatet i 2025, ligesom en ikke uvæsentlig del af anlægsinvesteringerne skal egenfinansieres via kassetræk og vil dermed reducere den nuværende likviditet.

På den baggrund gennemføres der som en del af budgetlægningsprocessen for 2026-2029 en fornyet prioritering af, hvornår de overførte anlægsbeløb fra tidligere år forventes brugt. Nogle af de overførte anlægsmidler forventes afholdt i 2025, mens andre eventuelt med fordel kan indgå i budgetperioden 2026-2029. Såfremt visse anlægsprojekter eventuelt tidsmæssigt med fordel kan prioriteres efter 2026, giver det mulighed for at fremrykke andre og eventuelt mere aktuelt presserende anlægsprojekter.

Formål med budgetprocessen

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

1. Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemsækelighed og stort informationsniveau.
2. Budgetproceduren skal medvirke til at fastholde målene i den økonomiske politik samt understøtte Læsø Kommunes udviklingsstrategi.
3. Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
4. Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Budgetprocessen er opdelt i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden april 2025 - august 2025. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som pris- og lønfremskrivning af budgettet, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2026 - 2029, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I januar/februar træffer Kommunalbestyrelsen på baggrund af input fra fagudvalgene beslutning om overordnet politisk retning og fokusområder samt emner til temamøder i løbet af foråret. Forvaltningen udarbejder med dette afsæt relevante forslag til prioriteringer til brug for drøftelser i første omgang i fagudvalgene og med henblik på efterfølgende indarbejdelse i endeligt budgetudkast i fornødent omfang.

I februar-marts besluttet budgetproceduren, og herefter kan budgetarbejdet startes op i fagudvalgene.

De overordnede rammer for budgetarbejdet fastlægges således gennem vedtagelsen af budgetproceduren, mens det mere konkrete arbejde inden for fagudvalgenes egne rammer kan planlægges i de enkelte fagudvalg i forhold til særlige ønsker og/eller budgetudfordringer.

I forbindelse med vedtagelsen af budgetproceduren tages der stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner, kassebeholdning og lignende, der afviger fra målene i den økonomiske politik.

I foråret starter budgetdrøftelserne således i fagudvalgene inden for de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter og igangværende processer samt i forhold til evt. udmeldte rammer. Fagudvalgene kan, hvis det ønskes, få en nærmere præsentation af deres budgetområder på et temamøde i forbindelse med et fagudvalgsmøde eller på et særlig aftalt møde.

I foråret afholder Kommunalbestyrelsen et sideløbende med budgetdrøftelserne i fagudvalgene temamøde, f.eks. såfremt der er temaer, som der ønskes en mere indgående strategisk behandling af i budgettet.

Endelig afholder Kommunalbestyrelsen efter behov i løbet af foråret/efteråret borgermøder eller dialogmøder med borgerne om den politiske retning.

Så vidt muligt i maj og senest i juni inddrages MED og evt. råd i de budgetdrøftelser, der har været i de enkelte udvalg. Det er således de enkelte fagudvalg, der inddrager sektor-MED og råd.

I juni formodes det, at kommunerne modtager de første meldinger om de økonomiske rammer. Regeringsaftalen og de første signaler vedrørende budgettet for det kommende år kan, såfremt udmeldingen og vedtgælsena af økonomiaftalen kommer tidsnok, præsenteres for Kommunalbestyrelsen på temamøde i juni måned . Der vil også her være en opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

I august afholdes budgetseminar for Kommunalbestyrelsen, hvor basisbudgettet og de enkelte udvalgs udfordringer for den kommende 4-årige budgetperiode bliver præsenteret og drøftet. Basisbudgettet og udvalgenes udfordringer bliver efterfølgende lagt frem til høring. Høringsperioden løber i 14 dage.

Herefter kan der efter behov være yderligere politiske forhandlinger frem mod 1. behandlingen og mellem 1. og 2. behandlingen af budgettet.

2. Langsigtet Økonomisk politik

Område	Kommunalbestyrelsens målsætning
Det skattefinansierede driftsresultat	Det skattefinansierede driftsresultat (resultat før afdrag) skal være ca. 13 mio. kr. med henblik på at bidrage til at sikre en stabil kassebeholdning. Der er p.t. årlige afdrag på ca. 11 mio. kr.
Anlægsudgifter	Nettoanlægsudgifter skal være på minimum 4 mio. kr. pr år.
Indtægter	Fastholde skatteprocenten på 26,3%
Kassebeholdning	Kassebeholdningen skal være på minimum 6 mio. kr. løbende over året, således at kommunen ikke sættes under administration. Kommunen skal kunne klare sig med en kassekredit på under 10 mio. kr.
Langfristet gæld	Den langfristede gæld må som udgangspunkt ikke stige (lånoptagelsen må ikke være højere end årets afdrag) Formålet er at reducere Læsøs gældsætning.
Formue- og gældspleje	Gældsplejen skal løbende tilrettelægges med henblik på at begrænse de finansielle omkostninger.
Effektivisering og prioritering	I budgetprocessen indgår et katalog med forslag om sikring af budgetoverholdelsen og gerne omprioriteringer. Pga. den geopolitiske usikkerhed og heraf afledte effekter, samt usikkerhed om indtægtsrammen for 2025, skal alle fagudvalg udarbejde et sparekatalog på 2%, dog undtaget lovbundne ustyrbare områder, såsom førtidspension, dagpenge og andre overførselsindkomstområder m.m. Når økonomaftalen og de endelig indtægtsrammer bliver kendt i august, vurderes og drøftes behovet for implementering heraf.
Økonomistyring	Der gives som udgangspunkt kun kassefinansierede tillægsbevillinger i løbet af budgetåret i særlige tilfælde, der skal være velbegrundede og som skyldes ekstraordinære forhold, der ikke kunne være forudsat i forbindelse med budgetlægningen Der er indført rammestyring, hvilket gør at truer ubudgetterede udgifter, så skal det enkelte udvalg finde den truende budgetoverskridelse ved at reducere andre konti. Rammestyringen forvaltes således at: • Lovpligten står over budgettet – man kan ikke tilsidesætte lovpligtige ydelser. • Budget står over service således, at der accepteres et minimums mål for service der er mindre end det ønskede niveau. • Administrationen er pligtig til løbende at "kæmpe for at forsøge at komme så tæt på det ønskede serviceniveau som muligt. • Der er transparens omkring den løbende servicemålopnåelse, i det omfang der opstår udfordringer. • I rammestyringen er der overflytningsret mellem de forskellige konti, men der tildeles kun helt undtagelsesvist tillægsbevillinger. • I rammestyringen gælder, at hvis en konto overskrides, så skal der ske fuld kompensation ved et mindre-forbrug på en eller flere andre konti. • Der er en overordnet målsætning for, hvad der skal leveres inden for de enkelte budgetrammer, men der indrømmes et manøvrerum for, hvordan det leveres. • Der er frihed til at vælge mellem lønudgift eller at købe af ydelsen såfremt, der ikke er vægtige politiske indsigelser herfor. • Investeringer der er hjemtjent inden for budgetåret kan frit foretages. • Pligten til at tilstræbe et fuldt forbrug af budgettet på de enkelte konti bortfalder fremefter. • Rammestyringen gennemføres med så udstrakt hensyntagen til de politiske forståelser som muligt. • Der er oplysningspligt, om betydelige omlægninger, overflytninger eller effektiviseringer.

Det skattefinansierede driftsresultat

Det skattefinansierede driftsresultat beskriver forholdet mellem de løbende indtægter og udgifter, tillagt årets nettorenter. For at opnå balance i det samlede skattefinansierede resultat over tid skal en kommunes overskud på driften være tilstrækkeligt stort til at finansiere nettoanlægsudgifterne. Herudover skal det også kunne dække udgifter til afdrag på lån samt et eventuelt behov for styrkelse af likviditeten.

Budgetloven indeholder krav om, at det skattefinansierede driftsresultat skal være positivt.

Anlægsudgifter

Kommunerne styres på bruttoanlægsudgifter, og i aftalen mellem KL og regeringen fastsættes et årligt maksimalt niveau for kommunernes samlede anlægsudgifter.

Anlægsudgifterne skal:

- Fastholde værdien af kommunens infrastruktur, dvs. anvendes til vedligehold af bygninger, veje mv.
- Understøtte løbende kapacitetstilpasning, som følger af den demografiske udvikling, samt investeringer i den faglige udvikling på serviceområderne
- Understøtte ønsket om at udbygge og udvikle Læsø Kommune særligt ift. Ø-udviklingen af Læsø

Indtægter

Kommunerne kan – indenfor rammerne af skattestoppet – selv fastsætte og opkræve skat af indkomst og grundarealer. Satser for skatter og afgifter fastlægges i forbindelse med budgetvedtagelsen. Kommunerne fastsætter ikke selv selskabsskatten, men modtager en andel af den skat, som kommunens virksomheder betaler af deres skattepligtige overskud.

Takster fastsættes indenfor de lovgivningsmæssige rammer og således at de afspejler serviceniveauet. De kommunale takster reguleres årligt for pris- og lønudvikling. Kommunerne er underlagt sanktioner på skatteområdet, som indebærer, at kommunerne under ét skal holde skatten i ro. I 2025 er kommunens satser for skatter og afgifter:

Kommuneskatteprocent	26,30
AM-bidrag	8,00
Kirkeskatteprocent	1,30
Kommunegrundskyldspromille	34,00 (fra og med 1. januar 2025 12,70)

NB: i forbindelse med boligskattereformens ikrafttræden pr. 1. januar 2024 ændres Læsø Kommunes grundskyldspromille fra 34,00 til 12,70. Som følge af de forskellige elementer i boligskattereformen skulle det ikke medføre den store ændring i provenuet til Læsø Kommune.

Kassebeholdning

Kassebeholdningens størrelse spiller én rolle i forhold til at sikre kommunens økonomiske handlefrihed. Der findes ikke et generelt mål for, hvor stor en likviditet en kommune bør have. Kommunernes målsætninger for likviditetens størrelse afspejler de lokale udfordringer og politiske

ønsker. KL fastsatte i forbindelse med kommunalreformen i 2007 et princip om, at en kommune for at sikre en stabil drift skulle have en positiv kassebeholdning på ca. 3 procent af budgettet. Kommunernes kassebeholdning opgøres efter kassekreditreglen som et løbende gennemsnit over 365 dage. Kassekreditreglen foreskriver, at den gennemsnitlige likviditet altid skal være positivt og mere end 1000 kr. pr indbygger eller ca. 1,8 mio. kr. for Læsøs vedkommende.

Kassebeholdningen skal være af en størrelse så:

- der er mulighed for at handle strategisk i akutte situationer uden at det får konsekvenser for det øvrige drifts- og anlægsniveau (undgå stop and go politik)
- kommunen er mindre sårbar overfor uforudsete økonomiske begivenheder, som fx strukturelle ændringer i indtægtsgrundlaget (fx ændringer i udligningssystemet, skattesystemet, refusionsomlægning)
- der er råd til at finansiere udviklingsstrategiens målsætninger herunder den fremtidige Ø-udvikling.

Langfristet gæld

Indtægtssiden kan kun i meget begrænset omfang baseres på lånefinansiering, da afdrag og renter på gælden lægger beslag på fremtidige indtægter og dermed reducerer det fremtidige råderum. Lovgivningen fastlægger den maksimale lånoptagelse, og kommunernes adgang til lånefinansiering er meget begrænset. Administrationen skal søge alle relevante lånepuljer med henblik på at Kommunalbestyrelsen årligt tager stilling til evt. udnyttelse af yderligere låneadgang.

Formue- og gældspleje

Den finansielle styring tilrettelægges, så der opnås størst mulig enkelhed i det daglige arbejde samt en optimering af afkast under hensyntagen til risikoen. Principperne for Læsø Kommunes gældspleje fokuserer på at kombinere sikkerhed med lave gældsudgifter.

Effektivisering og prioritering

Den langsigtede økonomiske politik indeholder et princip om, at administrationen udarbejder et prioriteringskatalog med forslag, som Kommunalbestyrelsen kan anvende til at skabe budgetbalance og eller politisk råderum til prioritering af nye serviceudgifter. Den langsigtede økonomiske politik indeholder et princip om mindst 1% pct. Direktionen anbefaler, at administrationen til budgettet udarbejder et prioriteringskatalog på mindst 1 pct. af serviceudgifterne.

Økonomistyring

Alle budgetansvarlige ledere foretager månedsvis budgetopfølgning og rapporterer forventet mer- og eller mindre-forbrug til ledelsesniveauet over deres eget. Administrationen rapporterer mindst tre gange i løbet af året det forventede regnskab til fagudvalgene og Kommunalbestyrelsen. Der gives som udgangspunkt ikke kassefinansierede tillægsbevillinger i løbet af budgetåret, hvilket skal undgås ved anvendelse af kommunens 4-trinsmodel.

Ved forventet merforbrug søges finansiering i følgende 4 steps:

1. Inden for eget område
2. Inden for eget udvalg
3. Inden for Læsø Kommunes samlede budget
4. Hvis administrationen ikke kan pege på finansiering inden for Læsø Kommunes samlede budget, kan Økonomiudvalget prioritere ressourcerne eller indstille, at Kommunalbestyrelsen godkender en tillægsbevilling fra kassen

3. Politiske temamøder og budgetseminar

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at økonomiudvalg/Kommunalbestyrelsen kan udvælge særlige temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel og prioritering af ressourcer er et fælles anliggende.

Hvad et tema skal og kan omfatte, er ikke entydig. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, konkrete fagområder, større reformer mv.

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Kommunalbestyrelsen, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede temaer for udvalgenes ansvarsområder.

Dette kan iværksættes eksempelvis via diskussionsoplæg fra forvaltningerne (forvaltningscheferne).

Fagudvalgenes rolle

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, mens selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Jo tidligere processen startes jo mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet, ligesom det vil give lejlighed til at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor egne udvalgsrammer.

Fagudvalgene skal have løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, og samtidig skal fagudvalgene løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af den løbende økonomiopfølgning på de respektive områder og det senest kendte regnskabsresultat.

Fagudvalgene har mulighed for på et ordinært møde i foråret at have et punkt på dagsordenen om en særlig budgettemadrøftelse, hvor Økonomisk Forvaltning deltager med et oplæg om udvalgets budget og de tilknyttede økonomiske rammer.

Budgetseminarer og lignende

Budgettemamøde afholdes mandag 23. juni 2025 kl. 16.30 - 20.00

- Overordnet gennemgang af de enkelte udvalgs budgetter v/forvaltningscheferne
- Tema: Regeringsaftalen
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:
 - Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.
 - Udfordringer

Budgetseminar afholdes torsdag 21. august 2025 kl. 08.30 – 15.00.

- Tema: Basisbudget 2026-2029 pba endelige indtægtsrammer
- Oplæg:
 - Status på økonomien – perioderapport pr. 30. juni 2026 for Læsø Kommune
 - Præsentation af basisbudgettet for det kommende år med baggrund ud de udmeldte indtægtsrammer
 - Ønsker og omprioriteringer/besparelser
 - Udfordringsbilledet

Forud for budgetseminaret fremsender direktionen et administrativt forslag til budget samt en række budgetdokumenter til det politiske niveau via dagsordensystemet – herunder også budgetbemærkningerne for de enkelte fagudvalg og et prioriteringskatalog.

Budgetseminaret har til formål at skabe rum for politiske drøftelser af de økonomiske rammer efter implementering af blandt andet økonomiaftalen – herunder mulighed for drøftelse af konkrete beslutninger for budgettet.

På budgetseminaret tages der stilling til:

- Fastlæggelse af **indtægt**-budgetrammen og kommunale gebyrer
- Fastlæggelse af **drift**-budgetrammen
- Fastlæggelse af **anlæg**-budgetrammen
- Sikre overholdelse af **balancekravet**
- Sikre finansiering af **renter og afdrag**
- Sikre løbende likviditet og **kassebeholdning**
- Fastlæggelse af et **prioriteringsrum** i form af besparelser og effektiviseringer
- Fastlæggelse af **ønskeprioritering** og finansieringskilde
- Evt. krav om **nye aktiviteter** inden for drift-budgetrammen
- Evt. **omfordeling** af drifts-budgetrammens udvalgsfordeling

4. Tidsplan

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertil hørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan forløbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

Budgetforberedelsesperioden inklusiv indledende drøftelser

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
Januar - Februar	Vedtagelse af budgetprocedure	ØK - Kommunalbestyrelsen
April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer i forhold til Budget 2026. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer.	Fagudvalg
April	Frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2025	Økonomi
Maj-Juni	De enkelte forvaltninger og fagudvalg, herunder Økonomiudvalget , gennemgår forslag til basisbudget for 2026 og tilretter dette ud fra forudsætningen, at der kun kan være tale om omflytninger/omprioriteringer indenfor eget udvalgsområde. Frist ultimo juni/primo juli	Forvaltninger, fagudvalg og økonomiudvalget
April - Juni	Inddragelse af MED systemet i drøftelserne vedrørende budget 2024.	Fagudvalg og Økonomi
Mandag 23. juni kl. 13.30 – 16.00	Ordinært Økonomiudvalgsmøde , gennemgang af forslag til ØU's basisbudget for 2026 og tilretter dette ud fra forudsætningen, at der kun kan være tale om omflytninger/omprioriteringer indenfor eget udvalgsområde.	Økonomiudvalget

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
Mandag 23. juni kl. 16.30 – 20.00	Budgettemamøde: Kl. 16.30- 19.00 Overordnet gennemgang af de enkelte udvalgs budgetter v/forvaltningscheferne Opsamling på fagudvalgenes budgetdrøftelser i foråret, samt orientering om økonomiaftalen/regeringsaftalen med KL m.v. (hvis denne foreligger på dette tidlige tidspunkt).	Kommunalbestyrelsen
Juni – august	Hver forvaltning laver et sparekatalog på 2%, dog undtaget lovbundne ustyrbare områder, såsom førtidspension, dagpenge og andre overførselsindkomst-områder m.m. Når økonomiaftalen og de endelig indtægtsrammer bliver kendt i august, vurderes og drøftes behovet for implementering heraf.	Forvaltninger og fagudvalg
Primo august	Økonomisk Forvaltning ansøger relevante lånepuljer	Økonomi
Primo august	Økonomisk Forvaltning ansøger om særtilskud til vanskeligt stillede kommuner, §16	Økonomi

Budgetbehandlingsperioden

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
Mandag 18. august kl. 13.30-16.00	Ordinært Økonomiudvalgsmøde hvor økonomiudvalgets basisbudget, besparelsesforslag samt budgetønsker gennemgås og besluttet	Økonomiudvalget.

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
Torsdag 21.august kl. 8.30 – 15.00	1. Budgetseminar. Præsentation af basisbudget, råderum og de enkelte udvalgs prioriteringskataloger (besparelser og ønsker). Hovedoversigt excl. særtilskud gennemgås (særtilskud forventes først udmeldt ultimo august) Drøftelse af og udvalgte temaer m.v.	Kommunalbestyrelsen
Mandag 25. august	ØK udmelder endelige budgetrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuelt svar på lånedispensationer. ØK beslutter oplæg til fartplan og priser for Læsøfærgen.	Økonomiudvalg (Ekstraordinært ØK-møde) Betinget af at vi modtager svar fra Indenrigsministeriet vedr. særtilskud.
Onsdag 3. september kl. 08.00 – 11.00	Budgetseminar Økonomiudvalget, Fartplan og priser	Økonomiudvalget og færgeledelsen
Onsdag 3. september kl. 19.00 – 22.00	Borgermøde i Biografsalen om Budget 2025. Præsentation af budgetforslag og besparelser/ønsker v/ Borgmester og Fagudvalgsformænd	Borgmester/kommunaldirektør/fagforvaltningschefer
Torsdag 11. september kl. 09.00 – 13.00	2. Budgetseminar Hovedoversigt incl. evt. særtilskud gennemgås. Prioriteringer (besparelser og ønsker) drøftes med baggrund i ajourført råderumsoversigt. Udkast til fartplan og priser for Læsøfærgen gennemgås	Kommunalbestyrelsen
September	Der udarbejdes takstblad for 2026	Økonomi
September	Der udarbejdes fartplan og priser 2026 for Færgedriften	Økonomi hos Læsøfærgen

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
September	Indberetning prognosetal for budget 2026 sendes til KL.	Økonomi
Mandag 15. september kl. 13.30 – 15.30	1. behandling Ekstraordinært møde i Økonomiudvalget	Økonomiudvalget
Onsdag 17. september kl. 19.00 – 21.00	1. behandling Ekstraordinært møde i Kommunalbestyrelsen	Kommunalbestyrelsen
Torsdag 18. september	Offentlig høringsproces. Basisbudgettet, sparekatalog, budgetønsker samt indledende drøftelser i fagudvalgene sendes i høring. Orienteringen foregår digitalt via kommunens hjemmeside.	H-Med samt andre relevante interessenter
Torsdag 2. oktober kl. 08.00	Frist for høringssvar til budget 2026	Økonomi og Kommunaldirektør
Fredag 3. oktober	Høringsmateriale udsendes til kommunalbestyrelsen på mail.	Økonomi og Kommunaldirektør
Mandag 6. oktober kl. 8.30-11.00	2. behandling Ekstraordinært møde i Økonomiudvalget. Indstilling af budgettet til 2. Behandling. Behandling af indkomne høringssvar.	Økonomiudvalget
Mandag 6. oktober kl. 11.00 – 14.00	3. Budgetseminar	Kommunalbestyrelsen
Mandag 13. oktober kl. 19.00-21.00	2. behandling Ekstraordinært møde i KB	Kommunalbestyrelsen

Opfølgnings- og informationsfase

Dato/periode	Aktivitet	Hvem
Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner Budgetmateriale slås op på kommunens hjemmeside	Økonomi
Oktober/november	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsordenen	Borgmester
Oktober/november	Evaluering af budgetproces for budget 2026-2029 og opdatering af budgetprocesnotat vedr. budget 2027-2030.	Kommunalbestyrelsen
November	Budget udsendes og offentliggøres på www.laesoe.dk	Økonomi

5. Forudsætninger i basisbudget

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august, er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindeligt budget 2025**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Kommunalbestyrelsen med konsekvens for budget 2026 – 2029 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. De enkelte poster i basisbudgettet vurderes i forhold til behovet for fremskrivning med P/L.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Læsø Kommune

indarbejdes i basisbudgettet, hvis beløbet er over +/- 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.

- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Læsø Kommunes andel heraf, såvel når der tilføres eller fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernes/reduceres. Denne type puljer indgår i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudgettet.
- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunne afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Læsø Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring, hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet, skal det i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren.

Anlæg

Bruttobudgettet er i den økonomiske politik fastsat til minimum 4 mio. kr. årligt.

Finansiering, herunder statsgaranteret udskrivningsgrundlag ctr. selvbudgettering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag.

Lån

I basisbudgettet forudsættes der en lånoptagelse i 2026-29 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Læsø Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder.

6. Pris og Lønregulering 2026-2029

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2026-29, samt eventuelle justeringer besluttet af Kommunalbestyrelsen.

7. Budgetforberedelsesfasen

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en bevillingsændring, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget, som forelægges Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2025-28. Der opereres med en anlægsramme på ca. 4 mio. kr.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Kommunalbestyrelsenets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne, inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings- og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret. Fagudvalgene angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet og/eller Økonomiudvalgets rammeudmelding.

Udvalgenes forslag har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling.

Kommunalbestyrelsenets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med Kommunalbestyrelsenets 1. behandling af budgettet d. 18. september og den efterfølgende vedtagelse den 14. oktober 2023.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 4. oktober 2023 kl. 12.

9. Høring og inddragelse.

Inddragelse af brugere og MED-organisationen

Et af fokusområderne i Læsø Kommune er åbenhed og dialog. Derfor indeholder budgetprocessen eventuelt dialogmøder med og høring af brugerne. Herudover sker der en tidlig og aktiv inddragelse af MED. Der vil være tale om forvaltningsspecifikke processer, som tager højde for den enkelte forvaltnings forhold. Hvis den inddragende MED-proces ikke leverer relevante forslag, er det forvaltningschefens opgave at udarbejde yderligere forslag eller øge potentialet i de fremkomne forslag, så måltallet indfries. Chefen er ikke forpligtet til at fremføre forslag, som er fremkommet i MED. Chefen bør dog orientere lokal-MED, om hvorfor forslag evt. ikke medtages.

Budgetlægningen drøftes og Hovedudvalget informeres løbende. Hoved MED-udvalget og Økonomiudvalget mødes i løbet af budgetprocessen. Hoved MED-udvalget vil desuden ligesom øvrige høringsberettigede parter blive inddraget i høringsperioden mellem Kommunalbestyrelsens 1. og 2. behandling af budgettet.

Dialogmøder

Formålet med gennemførelse af en eventuel dialogproces er at give plads til drøftelser af udfordringer og muligheder inden for de enkelte serviceområder. Drøftelserne kan inkludere både udviklingen i Læsø Kommune og udviklingen på landsplan. Hensigten er at skabe et rum, hvor det politiske niveau kan gå i dialog med ledere fra institutioner og afdelinger samt repræsentanter for brugerne med henblik på at drøfte prioriteringen det kommende år. Økonomiudvalget eller kommunalbestyrelsen kan anmode administrationen om at tilrettelægge sådanne dialogmøder.

Høring

Budgetmaterialet publiceres i dagsordenssystemet med henblik på 1. behandling i kommunalbestyrelsen. De høringrelevante parter henter selv det relevante materiale, med henblik på at afgive høringssvar, der kan indgå i forbindelse med budgetseminar og 2. behandlingen af budgettet.

Høringsmaterialet udgøres af det budgetforslag, der er fremsendt til Økonomiudvalgets 1. behandling, de prioriteringsforslag, der er indarbejdet ved 1. behandlingen samt evt. andre forslag, som Kommunalbestyrelsen ønsker at sende i høring.

Høringssvarene indgår i en sag angående Økonomiudvalgets forberedelse af Kommunalbestyrelsens 2. behandling samt i budgetforhandlingerne.

10. Opfølgnings- og informationsfasen

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Læsø Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Det trykte budget udleveres i begrænset omfang.
- Der vil endvidere blive udsendt informationsmateriale om budgettet til H-Med den 25. august (før høring) og efter budgetvedtagelsen afholdes der informationsmøde om det vedtagne budget for H-med.

Økonomisk Forvaltning står for at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.

11. Evaluering

Budgetprocessen for 2026-2029 afsluttes med en evaluering gennemført i Kommunalbestyrelsen og H-med i december. Evalueringen skal give input til planlægning af budgetprocessen for budget 2027-2030.

Følgende perspektiver kan indgå i evalueringen: Fagudvalgsperspektiv, medarbejderperspektiv, borgerperspektiv, budgetmaterielet, budgetforhandlinger m.v.